

Kaunist jõuluuuega ja head vana-aasta kõppu!

Haaslava Vallavalitsus
Haaslava Vallavolikogu

 Haaslava Noortevolikogu kohtumine lk 2

 Haaslava hea tegu 2013 kandidaadid lk 3

 Sõjamehe saatusest Vabadussõjas lk 4

 Persoon: Haaslava valla meditsiinitöötajad lk 8

Kurepalu paisjärvel on nüüdsest kalapääs

Mõra ojal asuv Kurepalu paisjärv on läbi teinud uuenduskuuri. Õigemini küll mitte paisjärv ise vaid ala Tõrvandi-Roiu-Uniküla maanteest kuni paisuni ja paisu tehniline osa liigveelask on saanud uue välimuse ja ka uue funktsiooni.

Haaslava Vallavalitsus taotles Sihtasutuse Keskonnainvesteeringute Keskus (SA KIK) kaudu Kurepalu paisjärvele kalapääsu rajamist. Projekt sai rahastuse 2012 aastal. Järgnes tehnilise tööprojekti koostaja otsimine. Vastava hanke võitis Piiber Projekt OÜ.

Projekt nägi ette rajada kalapääs maantee ja paisu vahel laiuvale lodualale. Mõödaviik-kalapääs on kõige soodsam lahendus kalade rände tagamiseks. Samalaadsed kalapääsud on valminud Põlvamaale, Leevi jõe ja mujalegi. Kontrollpüügid on näidanud, et seda tüüpi kalapääsud leiavad kiiresti kalade poolt kasutamist. Mõnigi kalapoeg on tunnistanud kalapääsu lausa endale sobivaks elupaigaks.

Kalapääsu rajamisel on mitmeid tähtsaid tegureid, mida projekteerija silmas peab pidama. Kurepalu kalapääsu projekteeris hüdrotehnikainsener Msc. Peeter Napp kes on kaitsnud magistrakraadi just kalapääsude uurimise teemal.

Lisaks kalapääsule oli vaja uuendada ka mittetoimiv liigveelask. Liigveelask on oma konstruktsioonilt eriline. Eriline just seetõttu, et sellist analoogset ei ole leida ei teistes Balti riikides ega ka Soomes. Piiber Projekt leidis liigveelaskmele

Regulaator ja kalapääs Foto: H.Tooming

uudse lahenduse - veega täidetava kummipaisu. Projekteerimise protsessist võttis aktiivselt osa ka Tšehhi firma Pöyry Environment a.s., kes on samalaadseid paise paigaldanud üle maailma kokku ca. 190 tk. Kummipais ise on aga valmistatud samuti Tšehhis.

Selline kummist pais võimaldab hoida veetaset paisjärves just sellisel kõrgusel nagu on ette nähtud. Vooluhulga suurenedes kummipais „vajub kokku“ ja vooluhulkade vähenedes „tõuseb ette“. Sellega on veetase paisjärves alati samal kõrgusel. Inimkätt pole reguleerimise juures enam vaja kasutada.

Kummist ülevoolupaisu laiuseks on 4,75m. Kummipaisuga juhitava ava muutuv kõrgus on muudetav 2m ulatuses.

Kummipaisu tegevust juhib kontrollsahti paigaldatud juhtimisestruktuur. Kindlasti kerkib kõigil keelele küsimus: mis saab talvel?

Selleks, et kummipaisu toimimisele kaasa aidata miinustemperatuuridel ja eeldusel, et pais pole

katkematu veevooluga kaetud, mis kaitseks kummipaisu sees olevat vett külmumise eest, tuleb vee soojendamiseks hoida süsteemi tsirkuleerimas. Temperatuuriandur annab märku, millal selline vajadus tekib ja annab signaali tsirkulatsioonipumba käivitamiseks.

Kalapääsu ehitushanke võitis Skanska AS. Tööd tehti vastavalt ajagraafikule, tähtaegselt ja korrektselt. Kindlasti aitas hea tulemuse saavutamisele kaasa asjaolu, et eelneval aastal rajati Skanska AS poolt samalaadsed kalapääsud Leevi jõe Vastse-Kuuste vallas. Ehituse hea sujumine tagas ka toimiva koostöö tellija ja ehitaja vahel.

Ka kalamehed on ikka oodatud kalastama Mõra jõe. Nüüdsest peab aga silma pidama asjaolu, et seoses kalapääsu rajamisega kehtivad kalastamisele antud piirkonnas piirangud. Olgem siis korrektsed ja järgigem seaduses sätestatut.

Heiki Tooming
maa- ja ehitusnõunik